

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. lapkričio 14 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Bankroto bylos – Reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 – 3 straipsnio 1 dalis – Tarptautinė jurisdikcija – Ieškinys dėl nugunčijimo – Išimtinė valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, teismų jurisdikcija“

Byloje C-296/17

dėl *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis kasacinis teismas, Bulgarija) 2017 m. gegužės 12 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. gegužės 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Wiemer & Trachte GmbH, likviduojama,

prieš

Zhan Oved Tadzher

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kuriį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis septintosios kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai K. Jürimäe (pranešėja), M. C. Lycourgos, E. Juhász ir C. Vajda,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. gegužės 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Wiemer & Trachte GmbH*, atstovaujamos advokatų A. Ganev, S. Simeonov ir V. Bozhilov,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wilderspin, G. Koleva ir M. Heller,

susipažinęs su 2018 m. birželio 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: bulgarų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191) 3 straipsnio 1 dalies, 18 straipsnio 2 dalies, taip pat 21 ir 24 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant likviduojamos bendrovės *Wiemer & Trachte GmbH* ir Zhan Oved Tadzher ginčą dėl pinigų sumos, kuri pastarajam be laikinojo likvidatoriaus sutikimo buvo pervesta iš *Wiemer & Trachte* banko sąskaitos, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1346/2000

- 3 Reglamento Nr. 1346/2000 2 ir 6–8 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(2) Tam, kad vidaus rinka veiktų tinkamai, reikia užtikrinti efektyvų ir veiksmingą tarpvalstybinių bankroto bylų nagrinėjimą ir patvirtinti šį reglamentą minėtam tikslui įgyvendinti, kuris priskiriamas teisinio bendradarbiavimo civilinėse bylose sričiai pagal [EB] 65 straipsnį.

<...>

- (6) Laikantis proporcingumo principo, šis reglamentas turėtų apsiriboti nuostatomis, reguliuojančiomis bankroto bylų iškelimo jurisdikciją ir tiesiogiai šių bylų pagrindu priimamais bei glaudžiai su jomis susijusiais teismo sprendimais. Be to, šiame reglamente turėtų būti numatytos nuostatos dėl minėtų sprendimų pripažinimo ir taikytinos teisės, taip pat atitinkančios šį principą.
  - (7) Bankroto bylos dėl nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimo, teismo nurodymai, kompromisiniai susitarimai ir analogiški procesai nepriskiriami [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32)] taikymo sričiai.
  - (8) Siekiant padidinti tarpvalstybines pasekmes sukeliančių bankroto bylų veiksmingumą ir efektyvumą, reikalinga ir būtina, kad nuostatos dėl jurisdikcijos, pripažinimo ir šioje srityje taikytinos teisės būtų numatytos [Europos Sąjungos] teisės priemonėje, kuri yra privaloma ir tiesiogiai taikoma valstybėse narėse.“
- 4 Šio reglamento 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta, teismai turi jurisdikciją iškelti bankroto bylą. Jei tai yra bendrovė arba juridinis asmuo, kai nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad jos pagrindinių turtinių interesų vieta yra jos registruota buveinė.

2. Jei skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta yra valstybės narės teritorijoje, kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją iškelti tokiam skolininkui bankroto bylą tik tuo atveju, jei jam tos kitos valstybės narės teritorijoje priklauso įmonė [jei tos kitos valstybės narės teritorijoje yra jo įsisteigimo vieta]. Tokios bylos poveikis [pasekmės] gali apimti tik tą skolininko turtą, kuris yra pastarosios valstybės narės teritorijoje.“

5 Šio reglamento 16 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Bet kuris sprendimas iškelti bankroto bylą, kuri pagal savo jurisdikciją, kaip numatyta 3 straipsnyje, priima valstybės narės teismas, pripažįstamas visose kitose valstybėse narėse nuo to momento, kai sprendimas įsiteisėja bankroto bylą iškėlusioje valstybėje.

<...>“

6 To paties reglamento 18 straipsnyje nurodyta:

„1. Likvidatorius, kurį pagal savo jurisdikciją, kaip numatyta 3 straipsnio 1 dalyje, paskiria teismas, gali vykdyti visus valstybės, kurioje iškelta byla, įstatymų jam suteiktus įgaliojimus kitoje valstybėje narėje, tol, kol ten nėra iškelta kita bankroto byla ir nesiimta apsaugos priemonių siekiant išvengti bylos po to, kai buvo pareikalauta toje valstybėje iškelti bankroto bylą. Jis ypač gali perkelti skolininko turtą, laikantis 5 ir 7 straipsnių nuostatų, iš valstybės narės, kurioje jis yra, teritorijos.

2. Likvidatorius, kurį pagal savo jurisdikciją, kaip numatyta 3 straipsnio 2 dalyje, paskiria teismas, gali bet kurioje kitoje valstybėje narėje pareikšti per teismą arba ne per teismą, kad kilnojamas turtas yra išvežtas iš valstybės narės, kurioje iškelta bankroto byla, teritorijos į kitą valstybę narę po to, kai byla jau buvo iškelta. Jis taip pat gali iškelti bet kokią bylą dėl sprendimo [sandorio], neatitinkančio kreditorių interesų, panaikinimo [pripažinimo negaliojančiu].

<...>“

7 Reglamento Nr. 1346/2000 21 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Likvidatorius gali pareikalauti, kad pranešimai apie teismo sprendimą iškelti bankroto bylą ir prireikus nutarimas dėl jo paskyrimo būtų paskelbti bet kurioje kitoje valstybėje narėje joje numatyta tvarka. Tokiame pranešime taip pat nurodomas paskirtasis likvidatorius ir tai, ar byla teisinga pagal 3 straipsnio 1 dalį ar 3 straipsnio 2 dalį.

2. Tačiau bet kuri valstybė narė, kurios teritorijoje skolininkas turi įmonę [yra skolininko įsisteigimo vieta], gali nustatyti, kad viešas skelbimas privalomas. Tokiais atvejais likvidatorius ar bet kuri kita tam įgaliota valstybės narės, kurioje iškelta 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta byla, valdžios institucija imasi visų būtinų priemonių tokiam paskelbimui užtikrinti.“

8 Šio reglamento 24 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu valstybėje narėje įsipareigojimas įvykdomas skolininko, kuriam kitoje valstybėje narėje iškelta bankroto byla, naudai, o turėtų būti įvykdytas likvidatoriaus toje byloje naudai, įsipareigojimą įvykdęs asmuo laikomas jį įvykdžiusiu, jei jis nežinojo, kad iškelta byla.

2. Jeigu toks įsipareigojimas įvykdomas prieš išspausdinant 21 straipsnyje numatytą pranešimą, jei nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad įsipareigojimą įvykdęs asmuo nežinojo apie bankroto bylos iškėlimą; jei įsipareigojimas įvykdomas po to, kai buvo išspausdintas minėtas pranešimas, jei nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad įsipareigojimą įvykdęs asmuo žinojo apie bylos iškėlimą.“

9 To paties reglamento 25 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Teismo, kurio sprendimas dėl bylos iškėlimo pripažįstamas pagal 16 straipsnį, priimti sprendimai, susiję su bankroto bylos eiga ir užbaigimu, bei šio teismo patvirtinti kompromisiniai kreditorių ir skolininkų susitarimai taip pat yra pripažįstami be tolesnių formalumų. <...>

Pirmoji dalis taip pat taikoma teismo sprendimams, kylantiems tiesiogiai iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusiems, net jei juos priima kitas teismas.

Pirmoji dalis taip pat taikoma sprendimams dėl apsaugos priemonių, kurių imamasi po to, kai buvo pateiktas pareiškimas iškelti bankroto bylą.“

Reglamentas (EB) Nr. 44/2001

- 10 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42, klaidų ištaisymas OL L 290, 2014, p. 11) 1 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies b punkte nustatyta:

„1. Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Jis ypač netaikomas mokesčių, muitinių arba administracinėms byloms.

2. Šis reglamentas netaikomas:

<...>

b) bankroto, bylų, susijusių su nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimu, susitarimų tarp teismų ir susitarimų tarp kreditorių ir skolininkų ir analogiškoms procedūroms;

<...>“

Bulgarijos teisė

- 11 *Targovski zakon* (Prekybos įstatymas) 17a straipsnyje numatyta:

„1. Užsienio subjekto registruotas padalinys, turintis teisę vykdyti komercinę veiklą pagal savo nacionalinę teisę, įtraukiamas į įmonių registrą.

<...>

3. Į registrą įrašomi šie duomenys:

<...>

3) visi teismo, kuriame iškelta bankroto byla, sprendimai ir nutartys, įtraukti į registrą, kuriame yra registruotas užsienio subjektas, ir prireikus 759 straipsnio 1 dalyje ir 760 straipsnio 3 dalyje nurodyti sprendimai;

<...>

5. 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytus duomenis taip pat galima savo iniciatyva įrašyti remiantis pranešimu, gautu per bendrą valstybių narių registrų sistemą iš kito Sąjungos valstybės narės registro, kuriame registruotas užsienio subjektas.“

12 *Zakon za trgovskia registre* (Įmonių registro įstatymas) 15 straipsnyje nurodyta:

„1. Apie įrašymą, išbraukimą ir paskelbimą gali pranešti:

- 1) <...> prekybininkas ar pelno nesiekiantis juridinis asmuo;
- 2) <...> įgaliotasis asmuo;
- 3) <...> įstatyme numatytais atvejais kitas asmuo;
- 4) <...> advokatas, turintis aiškų įgaliojimą, suteiktą pagal advokato profesiją reglamentuojančiame įstatyme nustatytas sąlygas ir skirtą atstovauti agentūroje.

<...>“

Ginčas pagrindinėje byloje ir prejudiciniai klausimai

- 13 *Wiemer & Trachte* yra ribotos atsakomybės bendrovė, kurios buveinė yra Dortmunde (Vokietija). 2004 m. gegužės 10 d. *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas, Bulgarija) nurodė įtraukti į Bulgarijos įmonių registrą *Wiemer & Trachte* padalinį Bulgarijoje.
- 14 2007 m. balandžio 3 d. nutartimi *Amtsgericht Dortmund* (Dortmundo apylinkės teismas, Vokietija), kiek tai susiję su bankroto bylos iškelimu *Wiemer & Trachte*, paskyrė laikinąjį likvidatorių ir nutarė, kad šios bendrovės nurodymai galioja tik šiam likvidatoriui pritarus. 2007 m. balandžio 4 d. ši pirmoji nutartis buvo įtraukta į Vokietijos įmonių registrą. 2007 m. gegužės 21 d. priimta antrąja nutartimi, į registrą įtraukta 2007 m. gegužės 24 d., šis teismas uždraudė *Wiemer & Trachte* apskritai naudotis savo turtu. 2007 m. birželio 1 d. priimta trečiąja nutartimi minėtas teismas bendrovei iškėlė bankroto bylą. Ši trečioji nutartis į registrą įtraukta 2007 m. birželio 5 d.
- 15 2007 m. balandžio 18 ir 20 d. 2 149,30 euro ir 40 000 eurų sumos iš *Obedinena Balgarska banka AD* esančios *Wiemer & Trachte* banko sąskaitos per *Wiemer & Trachte* Bulgarijos padalinio vadovą buvo pervestos į Z. O. Tadzher sąskaitą, kaip mokėjimo paskirtį atitinkamai nurodžius „kelionės išlaidas“ ir „profesinės veiklos išlaidų avansą“.
- 16 Tada *Wiemer & Trachte* kreipėsi į *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas) ir pareiškė ieškinį Z. O. Tadzher, tvirtindama, kad šie banko sandoriai buvo negaliojantys, nes jie buvo atlikti jau iškėlus bankroto bylą. Ji pareikalavo grąžinti šio sprendimo 15 punkte nurodytas sumas kartu su teisės aktuose nustatytais palūkanomis į bankroto turto masę.
- 17 Z. O. Tadzher teigė, kad *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas) neturėjo jurisdikcijos nagrinėti pagrindinę bylą ir kad suma, sudariusi profesinės veiklos išlaidų avansą, nebuvo panaudota, todėl grąžinta ja pervedant *Wiemer & Trachte* 2007 m. balandžio 25 d.
- 18 Bulgarijos teismo jurisdikcijos nebuvimu grindžiamą prieštaravimą atmetė *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas), o apeliacinėje instancijoje – *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas, Bulgarija). 2013 m. sausio 28 d. nutartimi *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis kasacinis teismas, Bulgarija) nutarė, kad kasacinis skundas dėl *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) priimtos nutarties buvo nepriimtinas ir kad ši nutartis, kuria buvo pripažinta, kad *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas) turėjo jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės, buvo įgijusi *res judicata* galią.

- 19 Pastarasis teismas *Wiemer & Trachte* pareišką ieškinį patenkino iš esmės. Dėl šio sprendimo Z. O. Tadzher pateikė apeliacinį skundą. 2016 m. liepos 26 d. *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) panaikino tą sprendimą ir atmetė prašymą grąžinti šio sprendimo 15 punkte nurodytas sumas kaip nepagrįstą ir neįrodytą.
- 20 Taigi dėl *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) sprendimo *Wiemer & Trachte* pateikė kasacinį skundą *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis kasacinis teismas), tvirtindama, kad Reglamento Nr. 1346/2000 24 straipsnis buvo netaikytinas pagrindinei bylai, todėl Z. O. Tadzher negalėjo teigti nežinojęs, kad *Wiemer & Trachte* jau buvo iškelta bankroto byla.
- 21 Šiomis aplinkybėmis *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis kasacinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [Reglamento Nr. 1346/2000] 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, teismai turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti bankroto byla grindžiamą ieškinį dėl nugincijimo, pareišką kitai proceso šaliai, kurios registruota buveinė arba gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, o gal likvidatorius, remdamasis to paties reglamento 18 straipsnio 2 dalimi, gali pareikšti ieškinį dėl nugincijimo valstybėje narėje, kurios teritorijoje yra kitos proceso šalies registruota buveinė arba gyvenamoji vieta, jei likvidatoriaus ieškinys dėl nugincijimo susijęs su naudojimu si kilnojamuoju turtu toje kitoje valstybėje narėje?
2. Ar taikomas [Reglamento Nr. 1346/2000] 24 straipsnio 2 dalyje, siejamoje su jo 1 dalimi, numatytas atleidimas nuo atsakomybės, kai įsipareigojimas skolininko naudai įvykdomas vienoje valstybėje per toje valstybėje registruoto skolingos bendrovės padalinio vadovą, jeigu iki įsipareigojimo įvykdymo momento kitoje valstybėje narėje buvo pateiktas prašymas iškelti skolininkui bankroto bylą ir buvo paskirtas laikinasis likvidatorius, bet nebuvo priimtas sprendimas dėl bankroto bylos iškelimo?
3. Ar [Reglamento Nr. 1346/2000] 24 straipsnio 1 dalis taikoma vykdant įsipareigojimą sumokėti skolininkui pinigų sumą, kai anksčiau skolininko atliktas tos sumos pervedimas įsipareigojimą vykdančiam asmeniui pagal bankroto bylą nagrinėjančio teismo nacionalinės teisės aktus laikomas negaliojančiu ir tą negaliojimą lemia bankroto bylos iškelimas?
4. Ar [Reglamento Nr. 1346/2000] 24 straipsnio 2 dalyje numatyta nežinojimo prezumpcija taikoma, kai reglamento 21 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje nurodyti subjektai nesiėmė būtinų priemonių, kad užtikrintų bankroto bylą nagrinėjančio teismo sprendimų dėl laikinojo likvidatoriaus paskyrimo ir nustatymo, kad bendrovės nurodymai galioja tik pritarus laikinajam likvidatoriui, paskelbimą valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko padalinys, registre, jeigu valstybėje narėje, kurioje yra padalinio buveinė, numatytas privalomas šių sprendimų paskelbimas, nors jie joje pripažįstami pagal šio reglamento 25 straipsnį, siejamą su jo 16 straipsniu?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 22 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės, kurios teritorijoje iškelta bankroto byla, teismai turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti bankroto byla grindžiamą ieškinį dėl nugincijimo, pareišką kitai proceso šaliai, kurios registruota buveinė arba gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, ar likvidatorius gali pareikšti tokį ieškinį dėl nugincijimo taip pat valstybės narės, kurios teritorijoje yra kitos proceso šalies registruota buveinė arba gyvenamoji vieta, teisme.

- 23 Pagal Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalį valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių interesų vieta, teismai turi išimtinę jurisdikciją iškelti pagrindinę bankroto bylą (2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Rastelli Davide ir C.*, C-191/10, EU:C:2011:838, 27 punktą).
- 24 Siekdamas nustatyti kriterijus, kurie leistų nuspręsti, ar ieškinys patenka į šios nuostatos taikymo sritį, Teisingumo Teismas paaiškino, kad reikia atsižvelgti į Reglamento Nr. 1346/2000 6 konstatuojamąją dalį, pagal kurią šis reglamentas turėtų apsiriboti nuostatomis, reglamentuojančiomis jurisdikciją iškelti bankroto bylą ir priimti sprendimus, tiesiogiai kylančius iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusius (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 20 punktą ir 2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *F-Tex*, C-213/10, EU:C:2012:215, 26 punktą).
- 25 Tuo remdamasis Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į šioje konstatuojamojoje dalyje taip suformuluotą teisės aktų leidėjo tikslą ir Reglamento Nr. 1346/2000 veiksmingumą, šio reglamento 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja valstybės narės, turinčios jurisdikciją iškelti bankroto bylą, teismams suteikiama tarptautinė jurisdikcija nagrinėti iš šios bylos tiesiogiai kylančius ir glaudžiai su ja susijusius ieškinius (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 21 punktą ir 2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *F-Tex*, C-213/10, EU:C:2012:215, 27 punktą).
- 26 Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad ieškiniai dėl nuginčijimo, kuriais siekiama padidinti įmonės, kuriai iškelta bankroto byla, turtą, patenka į šią ieškinių kategoriją. Taigi, Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl bankroto byla pagrįsto ieškinio dėl nuginčijimo, pareikšto atsakovui, turinčiam savo registruotą buveinę ar gyvenamąją vietą kitoje valstybėje narėje (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 28 punktą).
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar ši tarptautinė jurisdikcija yra išimtinė, ar, priešingai, ji yra pasirinktina, leidžianti likvidatoriui kreiptis į tokio ieškinio dėl nuginčijimo kitos proceso šalies gyvenamosios vietos ar buveinės valstybės narės teismą.
- 28 Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad, pirma, Reglamento Nr. 1346/2000 7 konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad bankroto bylos dėl nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimo, teismo nurodymai, kompromisiniai susitarimai ir analogiški procesai nepriskiriami 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, kuri santykiuose tarp valstybių narių, išskyrus Danijos Karalystę, buvo pakeista Reglamentu Nr. 44/2001, taikymo sričiai. Kita vertus, pagal šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies b punktą šis reglamentas netaikomas „bankroto, bylų, susijusių su nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimu, susitarimų tarp teismų ir susitarimų tarp kreditorių ir skolininkų ir analogiškomis procedūroms“.
- 29 Pastarasis reglamentas ir Reglamentas Nr. 1346/2000 turi būti aiškinami taip, kad būtų išvengta bet kokio teisės normų sutapimo ir teisės spragų. Taigi ieškiniai, kurie pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punktą nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, patenka į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį. Atitinkamai ieškiniams, kurių neapima Reglamentas Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalis, taikomas Reglamentas Nr. 44/2001 (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Tünkers France ir Tünkers Maschinenbau*, C-641/16, EU:C:2017:847, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 30 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas paaiškino, kad pastarasis reglamentas turi būti taikomas visoms civilinėms ir komercinėms byloms, išskyrus aiškiai nustatytas bylas, ir kad pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punktą į šio reglamento taikymo sritį nepatenka tik ieškiniai, tiesiogiai kylantys iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susiję, juos apima Reglamentas Nr. 1346/2000 taikymo sritis (šiuo klausimu žr. 2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *F-Tex*, C-213/10, EU:C:2012:215, 29 punktą).

- 31 Tuo remiantis darytina išvada, kad šių dviejų reglamentų atitinkamos taikymo sritys dėl valstybių narių teismų tarptautinės jurisdikcijos yra aiškiai apibrėžtos ir kad ieškinys dėl nugunčijimo, jeigu jis tiesiogiai kyla iš bankroto bylos ir yra glaudžiai su ja susijęs, patenka ne į Reglamento Nr. 44/2001, bet į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį.
- 32 Pažymėtina, kad Reglamente Nr. 1346/2000 nenumatyta jokia tarptautinės jurisdikcijos priskyrimo taisyklė, pagal kurią kitos proceso šalies gyvenamosios vietos valstybės narės teismams reikėtų priskirti jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl nugunčijimo, tiesiogiai kylančius iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusius.
- 33 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad visų tiesiogiai su bankrotu susijusių ieškinių sukonzentravimas valstybės narės teismuose, turinčiuose jurisdikciją iškelti bankroto bylą, atitinka Reglamento Nr. 1346/2000 2 ir 8 konstatuojamosiose dalyse nurodytą tikslą – pagerinti tarpvalstybines pasekmes sukeliančių bankroto bylų veiksmingumą ir operatyvumą (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 22 punktas).
- 34 Be to, pažymėtina, jog pagal šio reglamento 4 konstatuojamąją dalį tam, kad rinka tinkamai veiktų, reikia vengti skatinti šalis kilnoti turtą ar perkelti teismo procesą iš vienos valstybės narės į kitą ieškant palankesnės teisinės padėties (*forum shopping*) (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 23 punktas).
- 35 Dėl galimybės įvairiems teismams turėti jurisdikciją nagrinėti skirtingose valstybėse narėse pareikštus ieškinius dėl nugunčijimo būtų susilpnintas tokio tikslo siekimas (2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 24 punktas).
- 36 Tuo remiantis matyti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teismai turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti tiesiogiai iš šios bylos kylančius ir su ja glaudžiai susijusius ieškinius, vadinasi, taip pat ir bankroto byla pagrįstus ieškinius dėl nugunčijimo.
- 37 Šios išvados negali paneigti Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalies kontekstas.
- 38 Pirmiausia, siekiant paneigti šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų teismų išimtinę tarptautinę jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl nugunčijimo, negalima remtis to paties reglamento 18 straipsnio 2 dalimi.
- 39 Iš tiesų Reglamento Nr. 1346/2000 18 straipsnio 2 dalis susijusi tik su konkrečia situacija, kai likvidatorius buvo paskirtas, kiek tai susiję su to reglamento 3 straipsnio 2 dalyje numatyta byla, ir negali būti taikoma esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai likvidatorius buvo paskirtas pagrindinėje bankroto byloje.
- 40 Kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 64 punkte, toks atskyrimas paaiškinamas tuo, kad likvidatoriaus įgaliojimai, kiek tai susiję Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 2 dalyje numatyta byla, teritoriniu požiūriu yra apriboti, nes pagal šį straipsnį šios bylos pasekmės taikytinos tik skolininko turtui, esančiam valstybės narės teritorijoje tos bylos iškėlimo dieną. Taigi likvidatorius tokiu atveju turi turėti galimybę pareikšti ieškinį dėl nugunčijimo, susijusį su tokia byla, kitos valstybės narės nei valstybė narė, kurioje iškelta šalutinė byla, teisme, jeigu turtas, kuris yra šios bylos dalykas, iškėlus tokią bylą buvo perkeltas į kitą valstybę narę.
- 41 Antra, Reglamento Nr. 1346/2000 25 straipsnio 1 dalis juo labiau negali padėti šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį aiškinti taip, kad ieškinių dėl nugunčijimo tarptautinė jurisdikcija yra pasirinktinė.

- 42 Kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 65 punkte, ši nuostata susijusi tik su sprendimų, kurie tiesiogiai kyla iš bankroto bylos ir yra glaudžiai su ja susiję, nepaisant to, kad juos priėmė kitas teismas, pripažinimu ir vykdymu. Ta nuostata tik pripažįstama, kad egzistuoja galimybė, kad valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla pagal Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalį, teismai taip pat gali nagrinėti iš šios bylos tiesiogiai kylantį ieškinį, nesvarbu, ar tai būtų teismas, kuris iškėlė bankroto bylą pagal to 3 straipsnio 1 dalį, ar kitas tos pačios valstybės narės teismas, turintis teritorinę ar dalykinę jurisdikciją (šiuo klausimu žr. 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Seagon*, C-339/07, EU:C:2009:83, 26 ir 27 punktus).
- 43 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teismų jurisdikcija priimti sprendimą dėl bankroto byla pagrįsto ieškinio dėl nuginkijimo, nukreipto prieš kitą proceso šalį, kurios registruota buveinė ar gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, yra išimtinė jurisdikcija.

Dėl antrojo–ketvirtojo klausimų

- 44 Kadangi antrajame–ketvirtajame klausimuose, priešingai nei pateiktame atsakyme į pirmąjį klausimą, daroma prielaida, kad ieškinys dėl nuginkijimo gali būti pareikštas valstybės narės, kurios teritorijoje yra kitos proceso šalies registruota buveinė arba gyvenamoji vieta, teisme, į šiuos klausimus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 45 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog valstybės narės, kurios teritorijoje buvo iškelta bankroto byla, teismų jurisdikcija priimti sprendimą dėl bankroto byla pagrįsto ieškinio dėl nuginkijimo, nukreipto prieš kitą proceso šalį, kurios registruota buveinė ar gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, yra išimtinė jurisdikcija.

Parašai.